

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Warmte en Ondergrond
De [REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Uw kenmerk	Uw brief van	Behandelend ambtenaar	Ons kenmerk	Telefoonnr	Verzonden datum
DGKE-WO /	22 juni 2020	[REDACTED]	122144	14 0168	10 SEP. 2020
20170462					

Onderwerp: Advies inzake winningsplan Zevenbergen II voor geothermie

Geachte [REDACTED],

In uw brief van 22 juni 2020 stelt u ons in de gelegenheid advies uit te brengen over het winningsplan Zevenbergen II van Visser & Smit Hanab B.V. en Geobrothers B.V. Met deze brief brengen wij u ons advies uit.

Toegezonden adviezen van andere deskundigen

De adviesvraag was vergezeld van de deskundigenadviezen van SodM en TNO. Deze adviezen zijn ons in een online sessie op 6 juli 2020 nog extra toegelicht. Uit de ons verstrekte informatie maken we op dat er op grond van het winningsplan geen nadelige gevolgen zijn te verwachten ten aanzien van veiligheid voor omwonenden, bodemdaling, bodemtrilling, milieu of natuur in de gemeente Moerdijk. Wij vertrouwen in deze op de deskundigheid van SodM en TNO en onderschrijven hun adviezen.

Planmatig gebruik of beheer van aardwarmte

Tijdens de online sessie werd duidelijk dat, hoewel het winningsplan ziet op winning van aardwarmte gedurende 33 jaar, daarna nog een regeneratie-periode van circa 100 jaar nodig is om de temperatuur van het reservoir weer te laten stijgen tot de oorspronkelijke uitgangssituatie. Dat betekent dat dit winningsplan voor minimaal de komende 130 jaar beslag legt op aardwarmte in een aanzienlijk deel van de Moerdijkse ondergrond. Tijdens de sessie begrepen wij dat hier momenteel slechts minimale ordening op plaats vindt. Er wordt slechts beoordeeld of er geen interferentie is met andere winningsplannen. Hierbij stellen wij onze vraagtekens. Nederland staat aan de vooravond van een grootse warmtetransitie, waarbij de continue beschikbaarheid van voldoende aardwarmte een grote rol gaat spelen. Wij achten het daarom van groot belang dat de in de ondergrond beschikbare aardwarmte goed planmatig wordt beheerd. Dat gaat onzes inziens verder dan het voorkomen van interferentie. Bij een goed planmatig beheer van aardwarmte verwachten wij, zeker wanneer aardwarmte op grote schaal gebruikt gaat worden voor verwarming van de gebouwde omgeving, ook aandacht voor efficiëntie van het warmtegebruik en de langdurige leveringszekerheid van aardwarmte. Dit vraagt om een planmatig beheer op bovenregionaal niveau.

0206-0-11

Meting van seismologie

Voor wat betreft het onderwerp seismologie/bodemtrilling kwam tijdens de online sessie ter sprake dat het netwerk van seismometers van het KNMI geen meetpunten kent in onze regio. Wij verzoeken u er op toe te zien dat de uitbreiding van dit netwerk in de regio in de pas blijft lopen met de toename van aardwarmte-ontginning in de regio, zodat de seismologische gevolgen ervan adequaat gemonitord kunnen worden.

Conclusie

Wij adviseren u in te stemmen met het winningsplan Zevenbergen II, met in acht name van de adviezen van SodM en TNO. Daarnaast adviseren wij u het planmatig beheer en gebruik van aardwarmte in het kader van de warmtetransitie minimaal uit te breiden met aspecten als langjarige leveringszekerheid en efficiënt warmtegebruik. Tot slot verzoeken wij u om zorg te dragen voor uitbreiding van het netwerk van seismometers van het KNMI in de regio.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

